

HENNY
THIJSSING-
BOER

WEG NAAR
MIJN HART

DUBBELROMAN

WEG NAAR MIJN HART

Henny Thijssing-Boer

Weg naar mijn hart

Liefde zoekt haar weg

Zij van Geertje

Uitgeverij Zomer & Keuning

ISBN 9789401907781
NUR 344

© 2017 Uitgeverij Zomer & Keuning
Postbus 13288, 3507 LG Utrecht

Omslagontwerp Villa Grafica
Omslagfoto Shutterstock

Oorspronkelijke uitgave *Liefde zoekt haar weg* © 1979, Uitgeverij Gottmer
Oorspronkelijke uitgave *Zij van Geertje* © 2001, VCL-serie

www.zomerenkeuning.nl

Alle rechten voorbehouden

LIEFDE ZOEKT HAAR WEG

Hoofdstuk 1

Gerben Roelfsema stond wijdbeens in de openslaande deuren van de grote schuur over zijn velden te turen. Veel was daar echter niet te zien, want half februari boden de kale velden niet veel meer dan harde, grijs-grauwe klompen omgeploegde klei. Een uitgestrekte, kale vlakte was het, hier en daar onderbroken door verspreid liggende hoeves die als broedse kippen op hun erven zaten.

Boer Roelfsema had op dit moment trouwens geen oog voor zijn velden. Hij blikte met een zorgelijke frons boven zijn witte, borstelige wenkbrauwen naar zijn zoon Rieks, die daar in de verte over de velden slenterde.

Zelfs van deze afstand zag Gerben aan de manier van lopen van Rieks, dat deze diep in gedachten was. Gerben schudde het hoofd toen hij dacht: Zo kregen wij hem dan terug, onze zoon: een dromer, een piekeraar. Van de vrolijke, zorgeloze jongen van vroeger was niet veel meer over. Sinds zijn terugkeer uit Indië, nu toch alweer ruim twee weken geleden, had de jongen nog niet veel meer gedaan dan zich afzonderen, stil en teruggetrokken zijn eigen gangetje gaan.

Wat waren ze blij geweest – hij, Gerben, en zijn vrouw, Gepke – blij en dankbaar vooral, dat de jongen behouden was teruggekeerd. Terug uit een oorlog die, achteraf bezien, zinloos, nutteloos was geweest. Een vervloekte oorlog, die duizenden van hun jongens naar de tropen had geroepen en waarvoor? Waarom? Het resultaat was immers niets anders dan gezinnen waaraan voor altijd een zoon zou blijven ontbreken. Jonge jongens, gesneuveld, begraven in een land dat ver en vreemd was, onder een hete tropenzon.

De hoge heren in Den Haag beslisten maar over het leven van je kinderen, je jongens. Als negentien-, twintigjarigen werden ze weggesleurd om dienst te doen, hun ‘plicht’ te vervullen noemden ze dat, in de tropen. En na drie jaar en drie maanden mochten ze – soms verminkt – dan weer huiswaarts keren, als ze nog leefden: Bedankt jongens! Zie het geheel maar als een uitstapje, een belevenis. Een mooi uitstapje, dacht Gerben verbitterd, een retourtje Indië dat hun

hun verdere leven bij zou blijven, een reis die hun verdere leven zou beïnvloeden.

Gerben Roelfsema zuchtte zwaar toen hij zich erop betrapte dat hij dacht: Misschien was het voor ons allemaal wel beter geweest als de jongen lichamelijk gehavend uit de strijd was gekomen... Meteen schoof hij die gedachte echter weer ver van zich af. Zo mocht hij immers niet denken! Gepke en hij wáren dankbaar dat Rieks nog recht van lijf en leden was, maar toch...

Gerben kon er niets aan doen dat hij steeds weer moest denken: Als de jongen nu door een klein lichamelijk mankementje zo stil en veranderd was, dan zouden zij, zijn ouders, kunnen helpen. Dan was de wond zichtbaar, wisten ze waar ze de pleister zouden moeten leggen. Nu zat het wondzeer diep in Rieks' hart, zij hadden er geen kijk op en Rieks zweeg, vertelde niet wat hem zo knelde, wat de tropen-zon hem had aangedaan.

Het was toch verdikkeme wel wat, bedacht Gerben Roelfsema, dat een mens niet over het eigen leven mocht beslissen! Amper waren ze van die ellendige, opgedrongen oorlog van '40-'45 gekomen of twee jaar later werd Rieks opgeroepen om zijn dienstplicht te vervullen. Nou hadden ze daar eerst niet zo zwaar aan getild, aan die dienstplicht. Zei men niet altijd dat jongens in dienst pas kerels werden? Hun Rieks, de vrolijke, zorgeloze, zou er dan ook niets minder van worden, hadden ze geoordeeld, als hem door vreemden wat meer discipline werd bijgebracht. Nee, het zou hem geen kwaad doen als hij de hoeve en moeders vleugels tijdelijk vaarwel moest zeggen.

Hoe heel anders hadden ze daarover gedacht toen, drie maanden later, het alarmerende bericht kwam dat Rieks met vele anderen naar Indië werd gestuurd! Toen zagen ze in hem ineens weer het kind dat hun zorg nog niet kon missen. Drie maanden soldaat en dan al de oorlog in...? Toen kwam er fel verzet in hun harten en huilde Gepke 's avonds in bed haar verdriet, haar machteloosheid, bij Gerben uit: 'Hebben we hem dan daarvoor gekregen en met liefde grootgebracht...? Moet een vrouw dan zonen krijgen om ze de oorlog in te sturen? Het is gemeen, gemeen...! Hij is ons kind, onze éنية zoon en wij alleen hebben de verantwoordelijkheid voor hem te dragen.

Ze mogen hem niet van ons afnemen, Gerben...' had ze als een brokje ellende geschreid. 'Hij is van ons... óns kind... Ik laat hem niet gaan. Het risico dat hij nooit terug zal komen is me veel te groot...' Gerben had gepoogd haar te troosten maar hoe kon hij de juiste woorden daarvoor vinden als het eigen hart net zo opstandig, net zo vol zorg was?

De weken van Rieks' inschepingsverlof volgden; hun zorg, hun angst deden niet ter zake, daar werd geen rekening mee gehouden. En allen deden ze hun best die weken zo aangenaam mogelijk voor elkaar te maken. Elk schoof het naderend afscheid ver weg en klampte zich vast aan de gedachte: Nu we nog bij elkaar zijn moeten we er in elk geval voor zorgen dat de herinnering mooi is...

Elske Plantinga, het meisje waar Rieks al vanaf de schoolbanken verkering mee had, was in die laatste weken niet van de hoeve te slaan. Een jong meisje, Elske, en in die dagen hadden ze zich hierover verwonderd hoe sterk zo'n jong ding al kon zijn. Elske was in die tijd net achttien geworden, in hun ogen nog haast een kind, maar ondanks haar jeugd beloofde ze Rieks trouw, beloofde ze te zullen wachten en dat dat geen loze woorden waren had ze in die drie lange jaren wel bewezen.

Een week voor Rieks' vertrek verloofden de twee zich. Toen sierde een smalle gouden ring hun linkerhand. Dat smalle bandje, het weten dat er in het vaderland een meisje op hem wachtte, het zou een steun voor Rieks zijn, hadden zij, de ouders, gemeend.

Gerben Roelfsema zuchtte andermaal diep toen hij bedacht hoe de jongen al die jaren van scheiding in hun harten had geleefd. Maar Rieks was ver weg geweest en zijn doen en laten hadden ze niet kunnen volgen. Ze hadden enkel maar kunnen gissen aan welke ontberingen hij daar blootstond en hoe hij zich erdoor zou slaan.

Indië, het was voor hen, de achterblijvers, enkel de naam geweest van een ver, vreemd land. Het moest er mooi zijn wat de natuur betrof, hadden ze uit Rieks' brieven vernomen. Rieks schreef over het eeuwige groen van Indië en over de prachtige bloemen. Over heel die wondere wereld daar, waar het soms ineens heel hevig begon te regenen. Over de ziektes die daar konden heersen: beriberi, bloed-

diarree, malaria. Dat alles wisten ze dan omdat Rieks het schreef en hij het wel weten zou, maar zich er een voorstelling van maken konden ze niet. Daar kwam dan nog bij dat ze veel dingen die hij schreef niet al te serieus namen want als kind al kon Rieks enorm fantaseren. Als de jongen het dan in zijn brieven ook over ‘wonderlijke krachten’ had, verhalen zo aanvechtbaar, dat ze op je lachspieren werkten, ach, dan probeerde je maar tussen de regels door te lezen hoe het met hemzelf was. Door die dwaze verhalen van hem kwam je dan tot de conclusie dat het hem toch schijnbaar wel goed ging, want zijn fantasie leefde nog volop! Nou, dan was er nog alle hoop en met die hoop leefden ze naar zijn behouden thuiskkeer toe.

Dit alles, Rieks’ Indië-jaren, zijn behouden thuiskomst, hun zorg om de jongen, het behoorde weer tot het verleden. En nu pas vroeg je je bezorgd af: Wat is dat voor een land, dat Indië? Wat had de hete tropenzon bij hun jongen teweeggebracht?

‘Tropenkolder’ kregen sommigen ook, getikt zijn door die hete zon, werd er gefluisterd, maar wat Rieks daarginder ook had opgelopen, beslist geen tropenkolder! Rieks had verteld, dat al die vreemde ziektes daar nooit vat op hem hadden kunnen krijgen omdat hij zich daartegen verzette. Een schot van een sluipschutter was misschien niet altijd te ontlopen, maar een Roelfsema was nuchter en oergezond, vreemde ziekten zouden hem het thuiskeren niet beletten!

Nee, hun Rieks had geen last van tropenkolder, noch miste hij een lichaamsdeel of was hij anderszins gehavend en toch... ze hadden nu meer zorgen om hem dan ooit te voren. Hij was de oude Rieks niet meer. Zijn aanstekelijke lach bleef achterwege en fantastische verhalen waren er niet meer bij. Dat was niet gezond bij Rieks, dan Harperde er binnen in hem iets! Dat hij, een Groninger boerenzoon, nog niet weer aan de slag kon zoals hij zei, deugde niet. Veertien dagen vakantie, het werd toch al wat, vond Gerben in gedachten. Maar Rieks kon niet aan de slag komen, toonde niet de minste belangstelling voor het wel en wee op de hoeve. Ook in huis kon hij het niet harden en dus bleef hem niet veel meer over dan in de vrije natuur te dolen. Soms was hij ineens spoorloos, wist niemand van

hen, ook Elske niet, waar hij uithing. Als hij dan na uren weer boven water kwam vertelde hij doodleuk dat hij naar de stad, naar Groningen was geweest en in een Indisch restaurant had gegeten! Dat je naar de stad reisde om er te eten, terwijl het eten hier op de hoeve bij wijze van spreken van de tafel stroomde, daar kon je als nuchtere boer met je verstand niet bij! Rijst at hij in de stad, rijst met allerlei groenten en vlees en vis en Joost mocht weten wat ze er nog allemaal meer door deden! In Indië, zei Rieks, aten ze de rijst nu eenmaal niet zoals hier, met bruine suiker en kaneel. Dat kon dan best waar zijn, maar Rieks was hier niet in Indië! Hij was op het hoge land van Groningen en daar diende hij zich zo vlug mogelijk weer bij aan te passen!

Piet Bakker, een arbeidersjongen uit het dorp met wie Rieks al die jaren in Indië had opgetrokken en die gelijk met Rieks was thuisgekomen, deed die dingen toch ook niet! Piet werkte al weer bij de boer waar hij voordien ook in dienst was en toog niet naar de stad om zich te goed te doen aan vreemdsoortig eten. Piet paste zich weer aan en zo hoorde het ook!

Harm Driever, een van Roelfsema's arbeiders, kwam met een kruiwagen vol mest uit de koestal. Toen hij zijn boer in de schuur zag staan volgden zijn ogen automatisch die van Gerben. Harm Driever spooog gewoontegetrouw eerst een bruine straal sap op de grond, toen wezen zijn ogen naar Rieks die nu aan een slootwal stilstond en naar de bevroren oppervlakte keek: 'Heeft hij de kuierlatten weer genomen, boer?' En toen Gerben enkel knikte: 'Het gaat mij niets aan, maar als hij mijn zoon was zette ik hem toch mooi weer aan het werk! Van niksdoen wordt een gezond mens ziek en zo is dat!'

Gerben Roelfsema knikte bedachtzaam: 'Het moet zijn tijd hebben, Harm... Het is enkel een kwestie van tijd...'

Harm Driever sjokte naar de mesthoop, kiepte de kruiwagen daar leeg en sjokte in eenzelfde tempo weer terug. 'Wat hoor ik,' zei hij terwijl hij de kruiwagen even neerzette, 'vanavond groot feest op de boerderij?'

'Och, of het nu direct een gróót feest zal worden?' antwoordde Gerben voorzichtig. 'De jongens, Rieks en Piet Bakker, willen hun

vroegere vrienden, kennissen en dorpsgenoten weer eens bij elkaar brengen en op deze manier zijn ze er in één keer vanaf, snap je? Als ze iedereen afzonderlijk zouden moeten bezoeken hadden ze weken lang werk, nu kan het wasje in één sop worden gedaan!’

Harm Driever bukte zich naar de bomen van de kruiwagen en zei: ‘Feest of niet, er zal vanavond wel heel wat te verhalen zijn. Een lekkere borrel wil de tongen wel loskrijgen, boer!’

Een lekkere borrel... Boer Roelfsema begreep het terstond! De arbeiders hadden vanzelf wel gezien dat de kastelein van het dorpscafé vanmorgen flinke voorraden drank naar de hoeve had gebracht. Als het om het vooreind van de hoeve ging, zagen ze alles, de arbeiders, dacht Gerben vermaakt. Wat dat betrof waren het net nieuwsgierige wijven. Ach, hij begreep best dat het volk ook wel een borreltje lustte en bovendien, bedacht hij, hadden zij er ook recht op Rieks’ thuiskomst te vieren.

Driever was hem al half voorbij toen Gerben hem nariiep: ‘Ik wilde jullie vanavond ook op een borrel trakteren. Als jij ervoor wilt zorgen dat het volk tegen halfzes op de deel is, kom ik met de fles rond!’

‘We houden ons aanbevolen, boer!’ tikte de man met zijn vinger tegen zijn pet.

Een paar minuten later wisten al de arbeiders van boer Roelfsema dat er hun een halfuur vrije tijd werd geschonken en dat ze in dat halfuur op een borrel zouden worden getrakteerd!

Allen waren het er volmondig over eens dat hun boer de kwaaieste nog niet was! Roelfsema bulkte van het geld, zijn hoeve mocht tot een van de grootste uit de omtrek gerekend worden, maar hoogmoed was er in en om de hoeve niet te vinden, oordeelden ze eenstemmig. Hier, op het hoge land, moest je een boer als Roelfsema met een lampje zoeken. O, zeker, er waren er wel meer die goed voor hun volk waren en kaf zat er altijd tussen het koren, maar één ding was toch wel zeker: de boeren op het hoge land waren veelal net zo trots als ze rijk waren! Rijkdom bracht vaak het kwaad van macht en trots mee, maar Roelfsema was zo niet. En juist omdat hij eenvoudig bleef, niet met zijn macht te pronk liep, genoot hij volgens het volk, meer aanzien dan zij die dat wel deden. De boerin, een gezellige dikzak,

was bij arm en rijk een graag geziene vrouw. Ze had een zonnige, vriendelijke natuur, Gepke Roelfsema; de goedheid uit haar hart straalde van haar blozend gezicht. De meiden die bij haar in dienst kwamen bleven er veelal tot ze trouwden en dat, vond men, zei al alles.

Behalve Rieks hadden ze nog een dochter, de Roelfsema's, Grietje, die getrouwd was met Allerd Venema, die op een hoeve aan de andere kant van het dorp boerde. In het dorp werd gefluisterd dat het huwelijk niet was zoals het zou moeten zijn, maar ach, men wist altijd zo veel te vertellen. Het huwelijk was kinderloos, tot nu toe in elk geval, maar dat mocht toch geen oorzaak zijn dat daarom dat huwelijk niet deugde? Ze waren nog jong, Grietje zou zo'n zesentwintig zijn, Allerd Venema liep tegen de dertig. Grietje was het evenbeeld van de boerin: een klein dikkerdje met een blozend, vol gezicht waarin de bruine ogen altijd schenen te lachen. Allerd Venema was een ietwat gedrongen man, met een alledaags gezicht, waarin zijn mond de aandacht trok en ongewild op de lachspieren werkte. Hij had ook zo'n dikke onderlip, Allerd, dat het net leek alsof hij elk uur van de dag liep te pruilen. Een wat omgekrulde, altijd vochtige onderlip, die de oorzaak van heel wat gniffelende gesprekjes was: 'Of je met zo'n lip wel zou kunnen vrijen? Of kon die Allerd wellicht heel niet vrijen en stond daarom hun huwelijk op de wip?'

Ach, het was niet kwaad bedoeld, men praatte nu eenmaal graag. Men beweerde ook al dat zoon Rieks, pas terug uit Indië, niet meer was zoals voorheen. Het zou hem in het hoofd zijn geslagen en dat kon best, vonden sommigen, want drie jaar lang de zon op je krullenbol, dat was niet best! Ook dit, wat Rieks betrof, zou allemaal nog moeten blijken, vonden diegenen die niet aan de roddelpraatjes deelnamen.

Rieks was het evenbeeld van zijn vader, Gerben. Beide Roelfsema's waren lange, slanke mannen. Hun houding was voornaam – kaarsrecht liepen ze – en hun gezichten dwongen, ondanks de vriendelijke blauwe ogen, respect af. Dat kwam, dacht men, door hun wenkbrauwen die spierwit en borstelig waren. Het haar van de boer was al aardig aan het dunnen, maar Rieks had nog dezelfde krullenkop waar

De weg naar het hart is vol ontberingen

Deze dubbelroman van Henny Thijsing-Boer bevat twee prachtige romans waarin de liefde zich van haar mooiste en lelijkste kant laat zien. **Liefde zoekt haar weg** gaat over een jonge soldaat die naar Indië gaat en daar een dochtertje verwerkt bij een meisje op de kampong. Terug in Nederland blijkt dit, logischerwijs, grote gevolgen te hebben voor zijn verloving. De tweede roman is **Zij van Geertje**, over Simone, die in een dorp gaat wonen om de naam van haar biologische moeder Geertje te zuiveren. Maar dan blijkt dat nog niet alle geheimen geopenbaard zijn.

Henny Thijsing-Boer (1933-2011) werd de 'koningin van de streekroman' genoemd. Haar romans, een oeuvre van bijna honderd titels, worden nog steeds met veel plezier gelezen. Niet zo gek ook omdat ze gaan over misschien wel het meest universele en tijdloze thema: de liefde.

Z&K

ISBN 978 94 0190 778 1 NUR 344

9 789401 907781

www.zomerenskeuning.nl